

О. В. ОРЛИК

канд. екон. наук, доц.,

*доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій,
Одеський національний економічний університет*

КІБЕРБЕЗПЕКА ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

В умовах цифровізації інформаційна безпека набуває ключового значення як складова національної безпеки держави. Недостатній рівень захисту критичної інформаційної інфраструктури та інформаційних ресурсів підвищує вразливість країни до інформаційних і кіберзагроз. У цьому зв'язку кібербезпека виступає ключовим напрямом інформаційної безпеки, спрямованим на захист цифрового середовища та забезпечення стійкості державних і соціально-економічних процесів.

Інформаційна безпека спрямована на захист ключових інтересів людини, суспільства й держави в інформаційній сфері. Вона включає забезпечення захищеності інформаційно-комунікаційної інфраструктури, а також підтримання належної якості інформації за такими критеріями, як повнота, об'єктивність, цілісність, доступність і конфіденційність. Інформаційна безпека тісно пов'язана з іншими складовими національної безпеки, такими як економічна, військова та політична безпека.

Необхідність забезпечення інформаційної безпеки зумовлена: потребою захисту національної безпеки України; наявністю загроз в інформаційній сфері, здатних завдавати суттєвої шкоди національним інтересам; можливістю використання інформації як інструменту впливу на свідомість і поведінку населення країни. За цих умов основним завданням інформаційної безпеки є формування ефективної системи протидії інформаційним загрозам, а також захист національного інформаційного простору, критичної інформаційної інфраструктури та державних інформаційних ресурсів [1, с. 142].

Кібербезпека є сучасним напрямом інформаційної безпеки, і на відміну від загальної інформаційної безпеки, що охоплює захист інформації у будь-

якій формі, зосереджується на запобіганні загрозам у кіберпросторі та захисті технічних систем і цифрової інфраструктури. Водночас кібербезпека забезпечує конфіденційність, цілісність і доступність інформації в цифровому середовищі, виступаючи невід'ємною складовою загальної системи інформаційної безпеки.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімким процесом цифровізації, що охоплює всі сфери суспільного життя. Державні послуги активно переходять у електронний формат в рамках системи електронного врядування, економічні процеси дедалі більше залежать від цифрових платформ, а повсякденна діяльність громадян — від інформаційно-комунікаційних технологій [2, с. 396].

Водночас поряд із суттєвими перевагами цифрової трансформації зростає кількість кібератак, зокрема фішингові атаки для викрадення паролів, даних банківських карток або встановлення шкідливого програмного забезпечення, кібератаки на ІТ-системи та мережі, порушення цілісності та конфіденційності даних, інформаційно-психологічний тиск на суспільство, кіберзлочини, а також кібертероризм і кібершпигунство. Особливе занепокоєння викликає інформаційна експансія у національний інформаційний простір, а також блокування роботи чи пошкодження стратегічно важливих для держави об'єктів, таких як системи життєзабезпечення, об'єкти підвищеної небезпеки, підприємства, що мають критичне значення для економіки та національної безпеки [3, с. 151].

Слід відзначити, що проблематика кібербезпеки стосується не лише державних інституцій, а й окремих підприємств та організацій. Попри складність забезпечення належного рівня захисту, важливим є впровадження комплексної системи заходів з кіберзахисту інформації та ІТ-систем у кожній організації. Такі заходи мають охоплювати не лише технічні та інформаційні технології, а й людський фактор, оскільки саме персонал відіграє визначальну роль у забезпеченні кібербезпеки.

В умовах цифровізації кіберзлочинність активно розвивається, використовуючи сучасні технологічні рішення, що суттєво ускладнює виявлення кіберзагроз і протидію злочинній діяльності в кіберпросторі. У зв'язку з цим в Україні реалізується комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня кібербезпеки та забезпечення стабільного й безпечного функціонування національного кіберпростору.

Наприкінці можна зазначити, що забезпечення інформаційної та кібербезпеки є необхідною умовою збереження національної безпеки й стійкого розвитку держави. Ефективна протидія сучасним інформаційним і кіберзагрозам потребує комплексного поєднання нормативно-правових, організаційних, технічних і кадрових заходів, а також активної взаємодії держави, бізнесу та суспільства.

Джерела

1. Аніщук В. Інформаційна безпека як об'єкт посягання злочинів проти основ національної безпеки України. *Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту.*

Серія "Право". 2023. Т. 2. № 77. С. 139–143. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.77.2.23>.

2. *Василенко В. М.* Національна кібербезпека в умовах диджиталізації суспільства: роль поліції в захисті критичної інфраструктури. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.* 2025. № 2 (109). С. 392–405. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2025.2.33>.
 3. *Трофименко О. Г., Прокоп Ю. В., Логінова Н. І., Задерейко О. В.* Кібербезпека України: аналіз сучасного стану. *Захист інформації.* 2019. Т. 21. № 3. С. 150–157. DOI: <https://doi.org/10.18372/2410-7840.21.13951>.
-